

5000+

■ Komu należy się świadczenie?

■ Gdzie powinno się złożyć wnioski?

■ Czy można liczyć na pomoc gminy?

■ Jakie dokumenty trzeba dołączyć?

gazetaprawna.pl

ŚRODA
17 lutego 2016 nr 32 (4179)

Spis treści

Czy stan cywilny rodziców wpłynie na możliwość otrzymania pomocy Na wsparcie mogą liczyć zarówno małżeństwa, osoby rozwiedzione, jak i żyjące w nieformalnych związkach **str. II****Co trzeba zrobić, starając się o przyznanie świadczenia**Prócz złożenia wniosku w formie papierowej, elektronicznej lub za pośrednictwem banku potrzebne będą dokumenty **str. III****Od kiedy nastąpi wypłata pieniędzy**Moment wypłaty świadczenia będzie uzależniony od dnia wpłynięcia wniosku wraz z dokumentami **str. IV-V****W jaki sposób będzie ustalone prawo do wsparcia**Przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego zostanie wzięty pod uwagę dochód osiągnięty w 2014 r. **str. VI-VIII**

Dodatkowe pieniądze to wsparcie dla wszystkich rodzin

Nowe świadczenie ma przynieść **poczucie bezpieczeństwa** ekonomicznego

Program „Rodzina 500+” to znacząca pomoc finansowa ze strony państwa, jednoznaczny sygnał, że rodzina to inwestycja. Państwo przejmuje część odpowiedzialności w ponoszeniu kosztów utrzymania dzieci. Program będzie zwiększał poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego i w konsekwencji ma być również zachętą do posiadania potomstwa. W obecnej sytuacji demograficznej Polski każdy, nawet najmniejszy przyrost liczby urodzeń jest pożądany i oczekiwany. Dzięki niewliczaniu 500 zł do dochodu nie tracą na tym korzystający z innych świadczeń i zasiłków. Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadza świadczenie wychowawcze w wysokości

500 zł na dziecko do ukończenia przez nie 18. roku życia. Świadczenie wychowawcze na pierwsze lub jedyne dziecko ma charakter wspierający. Będzie uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego, które wyniesie 800 zł netto miesięcznie na osobę w rodzinie lub 1200 zł netto w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym. Na drugie i każde kolejne dziecko 500 zł miesięcznie będzie przysługiwać wszystkim rodzinom, bez względu na osiągnięty dochód.

„Rodzina 500 plus” to pierwsze tak długofalowe wsparcie rodzin. W programie przewidziano bardzo długi okres finansowania – od narodzin dziecka aż po osiągnię-

cie przez nie pełnoletności. Rocznie rodzice otrzymają 6000 zł na dziecko. Oznacza to, że przez 18 lat rodzina uzyska w sumie 108 tys. zł pomocy na jednego potomka.

Lepsza sytuacja finansowa przekłada się na wzrost liczby urodzeń

Wsparcie rodzin z dziećmi na utrzymaniu poprzez świadczenie wychowawcze jest pierwszym instrumentem polityki rodzinnej po 1989 r. stosowanym na tak szeroką skalę. Będzie to największy strumień środków z budżetu państwa adresowany do

rodzin (ok. 23 mld zł rocznie). To wielka inwestycja w rodzinę. Podobne mechanizmy stosowane w większości krajów UE przynoszą oczekiwane rezultaty i sprawiają, że dzieci rodzi się więcej.

Program „Rodzina 500+” to pierwszy i najważniejszy systemowy program skierowany do wszystkich polskich rodzin z dziećmi. To pierwszy krok w realizacji kompleksowej polityki rodzinnej. W 2016 r. resort rodziny i pracy zamierza również wypracować strategiczny plan działań na rzecz poprawy wskaźnika dzietności oraz poprawy sytuacji rodzin, które wychowują dzieci. ©

Wszystkie teksty zostały przygotowane przez specjalistów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

PRAWO NA CO DZIEŃ

Wniosek złożymy też w banku

Przy obliczaniu dochodu brane pod uwagę będą również **dzieci, które nie ukończyły 25 lat** i są na utrzymaniu rodziców

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł miesięcznie przysługuje na każde drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny mniej zamożne otrzymają pomoc także na pierwsze lub jedyne dziecko.

Na drugie i kolejne dziecko wsparcie zostanie przyznane niezależnie od dochodu. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymają świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego. Wynosi ono 800 zł netto na osobę w rodzinie, a jeśli jest w niej niepełnosprawne dziecko – 1200 zł netto na osobę.

Pomoc przewidziana jest zarówno dla rodziców, którzy są małżeństwem, dla rodzin niepełnych oraz dla rodziców pozostających w niefor-

malnych związkach. Świadczenie nie podlega egzekucji, nie będzie też liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń dla rodzin, np. z:

- pomocy społecznej,
- funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń rodzinnych,
- dodatków mieszkaniowych,
- dodatków energetycznych,
- stypendiów dla uczniów i studentów.

Wnioski będą przyjmować urzędy gmin i miast lub ośrodki pomocy społecznej. Będzie można je złożyć w gminie, za pośrednictwem poczty oraz online.

Prawdziwą zmianą jakościową jest to, że będzie można to zrobić nie

tylko za pośrednictwem portalu Empatia i uwierzytelnieniu wniosku kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub w formie ePUAP, ale także banku, w którym mamy internetową możliwość obsługi konta. Klient banku będzie logował się do swojego serwisu bankowego i tam złoży wniosek o 500+, który albo zostanie przekazany bezpośrednio gminie, albo skierowany do ZUS, skąd wypełniony trafi do gminy. To bardzo ułatwi składanie wniosków – z bankowości elektronicznej korzysta ponad 20 mln klientów. Wnioski będzie można składać też przez PUE ZUS. To rozwiązanie jest kierowane do tych osób, które mają już tam konto lub je założą. ©

Kto będzie wypłacał pieniądze

Przede wszystkim gminy, a w sprawach, w których zastosowanie będą miały unijne przepisy o koordynacji – marszałkowie województw. Za sprawy wypłaty będą odpowiadać wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast. Świadczenie wychowawcze będzie mogło być realizowane w danej gminie, zarówno w urzędzie gminy/miasta lub w wyodrębnionej komórce organizacyjnej w ośrodku pomocy społecznej lub innej jednostce organizacyjnej w danej gminie, np. w specjalnych centrach utworzonych do realizacji świadczeń socjalnych. Podstawowe dane o dochodach ubiegających się o wsparcie gmina będzie pozyskiwać sama.

Kiedy załatwiać formalności

- pierwszy wniosek składamy od 1 kwietnia 2016 r.
- kto złoży wniosek później (czyli do 30 czerwca, 2016 r.), dostanie wyrównanie wstecz od 1 kwietnia,
- jeśli wniosek zostanie złożony po 30 czerwca, świadczenie zostanie przyznane od miesiąca jego złożenia bez wyrównania za miesiąc poprzednie – np. wniosek złożony w lipcu – świadczenie od lipca.

Pomoc trafi do różnych rodzin

Rodzinę stanowią osoby w związku małżeńskim i pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, w tym także z poprzednich związków, nawet jeśli małżeństwo nie posiada wspólnego potomstwa. 500 zł będzie przysługiwało w takim przypadku na każde dziecko w rodzinie do momentu ukończenia przez nie 18 lat.

Związki partnerskie

Rodzinę stanowią także rodzice żyjący w nieformalnym związku i wychowywane przez nich dzieci (do ukończenia 25. roku życia) z poprzednich związków, o ile rodzice ci

wychowują co najmniej jedno wspólne dziecko.

Rodziną nie są natomiast osoby niepozostające w związku małżeńskim i nieposiadające wspólnych dzieci. W takim przypadku każdy z rodziców może oddzielnie ubiegać się o świadczenie wychowawcze na własne dzieci do 18 lat, które wychowuje.

Jeżeli partnerzy żyją w związku nieformalnym i mają dzieci z poprzednich związków oraz wychowują co najmniej jedno wspólne dziecko, to świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko będzie uzależnione od kryterium dochodowego, a na pozostałe bez wzglę-

du na dochód. Dziecko do 25. roku życia, pozostające na utrzymaniu rodziców, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł netto (1200 zł jeśli dziecko jest niepełnosprawne). Dodatkowo wliczane będą również te, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli przysługuje na nie świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna.

Rodzinom z dziećmi adoptowanymi świadczenie będzie przysługiwać na takich samych zasadach jak w przypadku dzieci biologicznych.

Pomoc po rozwodzie

Jeśli rodzice są rozwiedzeni, wsparcie otrzyma ten, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Jeśli rodzice zgodnie z planem wychowawczym dzielą się opieką nad potomkiem, to oboje mają prawo złożyć wniosek. Otrzymają świadczenie proporcjonalnie do wymiaru sprawowanej opieki.

Pieczka zastępcza

Program Rodzina 500+ obejmie również rodzinne formy pieczy zastępczej. Wsparcie będzie przysługiwało rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego. Pomoc będzie miała formę dodatku do otrzymywanych świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Dodatek nazywany został „dodatkiem wychowawczym”, a jego wysokość wynosić będzie tyle samo, ile świadczenia wychowawczego. Dodatek wychowawczy będzie przysługiwać na umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej dziecko do 18. roku życia, i to bez względu na dochód. ©

Wsparcie jest przyznawane na wniosek. **Można go będzie złożyć w wersji papierowej lub elektronicznej.** Jego wzór zostanie opublikowany w rozporządzeniu wydanym na podstawie ustawy

Jeśli wniosek zostanie złożony w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 1 kwietnia do 1 lipca 2016 r., świadczenie wychowawcze zostanie przyznane i wypłacone z wyrównaniem począwszy od dnia wejścia w życie ustawy, czyli od 1 kwietnia 2016 r. Natomiast w przypadku złożenia wniosku po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (tj. po 1 lipca 2016 r.), prawo do świadczenia zostanie przyznane i wypłacone począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Wniosek należy złożyć w urzędzie miasta/gminy, ośrodki pomocy społecznej właściwych ze względu na miejsce zamieszkania lub w innej jednostce organizacyjnej gminy, jeśli taka w gminie funkcjonuje. Można to będzie zrobić przez internet, za pośrednictwem poczty lub w gminie.

E-wniosek o świadczenie wychowawcze będzie można złożyć za pomocą portalu empatia.mrpips.gov.pl, PUE ZUS oraz bankowości elektronicznej. Korzystając z portalu empatia.mrpips.gov.pl, należy po wejściu na stronę utworzyć własne konto, a po zalogowaniu wybrać wniosek i go wy-

pełnić, a następnie wysłać drogą elektroniczną. W tym przypadku konieczne będzie posiadanie tzw. profilu zaufanego lub bezpiecznego podpisu elektronicznego.

Dokładne informacje, jaka instytucja w danej gminie będzie przyjmowała wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego, można uzyskać w urzędzie miasta/gminy miejsca zamieszkania. Pierwsze świadczenia zostaną przyznane na okres od dnia wejścia w życie ustawy do 30 września 2017 r.

UWAGA! Jeśli osoba składająca wniosek lub członek wskazanej we wniosku rodziny przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – w państwie Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a wyjazd lub pobyt nie ma charakteru turystycznego, leczniczego albo nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, to gmina przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa w celu jego rozpatrzenia i ustalenia, czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu uniknięcie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania przez tę samą osobę podobnych świadczeń w dwóch państwach UE/EOG jednocześnie.

Co dołączyć do wniosku

Jeśli występujemy o świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko, nie musimy dołączyć do wniosku żadnych dodatkowych dokumentów. W takim przypadku świadczenie nie będzie uzależnione od kryterium dochodowego.

Jak się starać o świadczenie wychowawcze

Jeśli wnioskujemy o świadczenie wychowawcze na pierwsze lub jedyne dziecko (z uwagi na to, że obowiązuje w takim wypadku kryterium dochodowe), musimy dołączyć do wniosku:

- zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość dochodu niepodlegającego opodatkowaniu od osób fizycznych – jeśli członkowie rodziny osiągają takie dochody,
- oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym – jeśli członkowie rodziny osiągają takie dochody,
- dokumenty (w tym oświadczenia) potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu w przypadku zmian sytuacji dochodowej.

W zależności od okoliczności indywidualnej sprawy gmina będzie mogła zażądać udokumentowania innych, istotnych dla prawidłowego przyznania świadczenia wychowawczego, okoliczności. Zasadą jest jednak, że może się to odbyć poprzez złożenie odpowiedniego oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań. Gdy wniosek zostanie wysłany drogą elektroniczną, cała korespondencja z gminą

będzie mogła być prowadzona również drogą elektroniczną, korespondencja z gminy będzie trafiała do wnioskodawcy na utworzone przez niego konto na stronie empatia.mrpips.gov.pl.

Postępowanie administracyjne

Wnioski o świadczenie wychowawcze będzie można składać od 1 kwietnia 2016 r., czyli od momentu startu programu. Jeśli wniosek zostanie złożony w ciągu pierwszych 3 miesięcy, rodzice dostaną wyrównanie wstecz od 1 kwietnia. W kolejnych miesiącach świadczenie będzie wypłacane od miesiąca, w którym rodzice złożą wniosek.

Jeśli wniosek wpłynie w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 1 kwietnia do 30 czerwca 2016 r., organ będzie miał na wydanie decyzji i wypłacenie świadczenia wychowawczego do trzech miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. Jednak, jeśli możliwości organizacyjne gminy na to pozwolą, rozpatrzenie wniosku i wypłata świadczenia będzie mogła nastąpić wcześniej.

Jeżeli złożymy wniosek po upływie trzech miesięcy od wejścia w życie ustawy (tj. po 30 czerwca 2016 r.), to wydanie decyzji i wypłata świadczenia będą uzależnione od dnia, w którym zostanie złożony. Przy złożeniu go z prawidłowo wypełnionymi dokumentami do 10. dnia miesiąca (włącznie), wydanie decyzji i wypłata świadczenia nastąpi do końca tego miesiąca.

Natomiast w przypadku złożenia wniosku po 10. dniu miesiąca decyzja zostanie wydana i świadczenie wychowawcze za dany miesiąc zostanie wypłacone najpóźniej do ostatniego dnia kolejnego miesiąca.

Pierwszy okres wypłacania świadczenia wychowawczego będzie dłuższy, od kwietnia 2016 r. aż do 30 września 2017 r. Dzięki temu rodzice nie będą musieli składać dwóch wniosków w 2016 r., kiedy program wchodzi w życie.

Forma wypłaty świadczenia

Świadczenie będzie wypłacane w wybrany przez zainteresowanego sposób: na rachunek bankowy lub w kasie urzędu gminy/miasta lub ośrodka pomocy społecznej. ©

Gdzie znaleźć informacje

<http://www.mrpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/rodzina-500-plus/>: instruktaż krok po kroku, pytania i odpowiedzi

PRAWO NA CO DZIEŃ

Program 500+: najczęściej

Kiedy dostanę świadczenie na dziecko?

Wniosek o świadczenie będzie można składać od momentu uruchomienia programu, czyli od kwietnia 2016 r. w gminie, w której mieszkamy. Jeśli wniosek złożymy do końca czerwca 2016 r. – otrzymamy świadczenie z wyrównaniem od kwietnia. Urząd będzie miał trzy miesiące na wydanie decyzji i wypłatę świadczenia

Mam dwoje dzieci, z których jedno studiuje, a drugie jest niepełnoletnie. Czy otrzymam 500 zł?

Tak, po spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł netto, jeśli wychowuje się w niej dziecko niepełnosprawne.

Moja niepełnoletnia córka zaszła w ciążę. Czy dostanę wsparcie?

Jeżeli jest to jedyne dziecko, wówczas rodzic otrzyma świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego. Niepełnoletnia córka także otrzyma pomoc na swoje dziecko po jego urodzeniu.

Urodziłam bliźniaki. Czy mogę liczyć na pieniądze na każde dziecko?

Świadczenie przysługuje na oboje dzieci. Na drugie niezależnie od dochodu, a na pierwsze, gdy

dochody nie przekraczają 800 zł netto na osobę w rodzinie (lub 1200 zł na osobę w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym).

Jeżeli w czteroosobowej rodzinie starsze dziecko osiągnie 18 lat, czy młodsze straci pomoc?

Gdy w rodzinie 4-osobowej (2 dzieci + 2 rodziców) pobierającej świadczenie wychowawcze na oboje dzieci (w tym na pierwsze, spełniając kryterium dochodowe), starsze osiągnie 18 lat, to – o ile kryterium dochodowe nadal będzie spełniane – na dziecko młodsze będzie przysługiwało świadczenie. Gdyby przysługiwało tylko na dziecko młodsze, to po osiągnięciu 18 lat przez starsze świadczenie będzie wypłacane nadal pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego.

Jak wygląda sytuacja, gdy trzecie i czwarte dziecko w rodzinie mają poniżej 18 lat, natomiast pierwsze i drugie jeszcze nie ukończyły 25 lat i studiują (są na utrzymaniu rodziców)?

Gdy rodzic ma czworo dzieci: dwoje, które ukończyło 18 lat oraz dwoje młodszych, świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało tylko na dwoje młodszych dzieci. W takim przypadku świadczenie wychowawcze na najmłodsze dziecko będzie przysługiwało niezależnie od osiąganego przez rodzinę dochodu, natomiast świadczenie na starsze dziec-

ko, które nie ukończyło 18 lat, będzie przysługiwało, jeżeli spełnione zostanie kryterium dochodowe.

Jakie dokumenty będą musiały złożyć rodziny ubiegające się o wypłatę świadczenia na drugie i kolejne dziecko?

Jeżeli rodzic ubiega się o świadczenie na drugie i kolejne dziecko, składa tylko wniosek o świadczenie wychowawcze.

Czy wspólne dziecko rodziców, którzy mają już po jednym niepełnoletnim potomku z poprzednich związków, jest traktowane jako drugie?

Po narodzinach dziecka tworzą oni rodzinę pięcioosobową. Świadczenie otrzymają na dwoje dzieci, niezależnie od dochodu, a na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego (800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł netto na osobę w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym).

Jaką pomoc finansową i kiedy otrzymają samorządy w związku z obsługą programu?

W tym roku samorządy otrzymają 2 proc. prowizji na obsługę wypłat świadczenia wychowawczego, od przyszłego roku będzie to 1,5 proc. Pierwsze środki trafią do gmin już tydzień po opublikowaniu ustawy.

Jak wygląda sytuacja osoby po rozwodzie, która ma jedno dziecko z poprzedniego związku i drugie w obecnym?

Jeżeli sprawuje opiekę nad obojgiem dzieci, świadczenie będzie przysługiwać na drugie dziecko, niezależnie od dochodu, a na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Mam dwoje dzieci. Pierwsze jest pełnoletnie, drugie ma 17 lat. Czy otrzymam na nie 500+?

Świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci do ukończenia przez nie 18 lat. Zatem przy dwojgu dzieciach, z których jedno jest pełnoletnie, świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało tylko na młodsze, jeżeli spełnione zostanie ww. kryterium dochodowe. Starsze dziecko do ukończenia 25 lat będzie zaliczone do składu rodziny, o ile pozostaje na utrzymaniu rodziców.

Ważne: Pierwsze dziecko oznacza jedyne lub najstarsze dziecko w rodzinie do ukończenia 18 lat. Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł netto lub 1200 zł netto jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne

Kto otrzyma świadczenie 500 zł, gdy biologiczni

iej zadawane pytania

rodzice będą mieli ograniczone (a nie odebrane) prawa rodzicielskie?

W sytuacji ograniczenia władzy rodzicielskiej rodzicom i umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej świadczenie wychowawcze rodzicom dziecka nie przysługuje. Natomiast rodzinie zastępczej, prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18. roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego.

Będzie on wypłacany na każde dziecko, niezależnie od dochodu.

Czy urzędnicy będą kontrolować, na co rodzice wydają przyznane środki?

Nie. Jedynie w przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia u rodziny będzie można przeprowadzić wywiad środowiskowy, aby ustalić, jak wygląda sytuacja w danej rodzinie.

Co się stanie, gdy rodzic korzystający ze wsparcia będzie je marnotrawił lub wydawał niezgodnie z przeznaczeniem?

W takim przypadku możliwa będzie zamiana świadczenia wychowawczego w całości lub w części w formie rzeczowej (np. na jedzenie, ubrania, lekarstwa itp.) lub w formie opłacania usług (np. opłata za pobyt dziecka w żłobku, przedszkolu itp.).

Czy będą konsekwencje, jeżeli rodzina uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu środowiskowego?

W takim przypadku możliwa będzie odmowa przyznania świadczenia wychowawczego lub wstrzymanie jego wypłaty.

Czy istnieje katalog zaświadczeń, które trzeba będzie dostarczyć przy ubieganiu się o 500 zł na pierwsze dziecko?

Wykaz konkretnych dokumentów potwierdzających dochód będzie zależał od indywidualnej sytuacji rodziny.

W jaki sposób będzie liczony dochód?

Prawo do świadczenia wychowawczego na pierwszy okres jego przyznawania, tj. okres od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 30 września 2017 r., ustala się na podstawie dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym 2014 r., z uwzględnieniem przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Wychowujemy z żoną trójkę dzieci, z tym że pierwsze nie jest biologiczną córką żony. Kto powinien złożyć wniosek: ja czy żona?

Wniosek o świadczenie wychowawcze będzie mógł złożyć rodzic tylko na swoje dzieci. Jednocześnie można upoważnić

drugiego małżonka do złożenia wniosku.

Mąż ma dziecko z poprzedniego małżeństwa. Jestem teraz w ciąży, czyli to jest moje pierwsze dziecko, a męża drugie. Czy mężowi należy się 500 zł na dwoje, czy na jedno dziecko?

Gdy dziecko z poprzedniego małżeństwa męża mieszka z państwem, wówczas świadczenie przysługuje po spełnieniu kryterium dochodowego. Po narodzinach drugiego świadczenie na nie będzie przysługiwać niezależnie od dochodu, a na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Jestem mamą dwóch dziewczynek. Z ojcem młodszej prowadzimy wspólne gospodarstwo. Starsza córka również mieszka z nami. Czy jako mama dwójki

Świadczenie wychowawcze dla rodziców po rozwodzie

- Jeśli po rozwodzie dziecko nie mieszka z rodzicem, to nie będzie on mógł wnioskować o świadczenie wychowawcze na nie ani uwzględnić dziecka w składzie rodziny, składając wniosek o przyznanie świadczenia wychowawczego na inne dziecko, które mieszka z nim w ramach nowej rodziny/związku
- Gdy rodzic złoży wniosek o świadczenie wychowawcze na dziecko z nowej rodziny/związku, to będzie ono w myśl ustawy pierwszym dzieckiem.
- W takim przypadku rozwiedzeni rodzice tworzący odrębną rodzinę będą identycznie traktowani – aby uzyskać świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko wychowywane w swoich rodzinach, będą musieli spełnić kryterium dochodowe.

dzieci otrzymam na drugie 500 zł?

Tak. Jeżeli będzie spełnione kryterium dochodowe, wówczas świadczenie będzie przysługiwać także na starszą córkę, do ukończenia przez nią 18 lat.

Jestem samotnym ojcem. Mam jedno dziecko. Czy dostanę dodatek?

Tak, jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę nie przekroczy kryterium dochodowego.

Czy jeżeli otrzymam świadczenie wychowawcze, mogę stracić świadczenia rodzinne?

Świadczenie wychowawcze w wysokości 500 zł nie będzie wliczane do dochodu w innych systemach wsparcia rodzin, zwłaszcza przy ustalaniu prawa do świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, stypendiów dla uczniów i studentów, a więc

PRAWO NA CO DZIEŃ

nie spowoduje utraty tych świadczeń.

Czy będę płacić podatek od 500 zł? Czy trzeba będzie wpisywać je do PIT?

Nie, to kwota, od której nie będą odprowadzane podatki.

Kiedy dostanę pieniądze, jeśli złożę wniosek w kwietniu?

W początkowym okresie gmina będzie miała do trzech miesięcy na wydanie decyzji i wypłatę świadczenia.

Mamy dwojkę dzieci, ale nie wzięliśmy ślubu. Czy dostaniemy świadczenie?

Tak. Zgodnie z ustawą rodzinę stanowią m.in. rodzice żyjący w nieformalnym związku i wychowywane przez nich dzieci (do ukończenia 25. roku życia) z poprzednich związków, o ile wychowują co najmniej jedno wspólne dziecko. Na drugie świadczenie będzie przysługiwać niezależnie od dochodu, a na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Sąd odebrał mi opiekę nad dzieckiem. Czy dostanę 500 zł na nie?

Nie. Jeśli dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej, świadczenie nie przysługiwać.

Czy urzędnicy będą mogli odebrać dodatek? W jakich sytuacjach?

Nie. Jeśli świadczenie wychowawcze będzie marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem, gmina będzie mogła zrealizować je w całości lub w części w formie rzeczowej, a także w formie opłacania usług, np. wniesienia opłaty za przedszkole lub opłacenia obiadów w szkole. Podobne rozwiązanie funkcjonuje już od wielu lat w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Mam dziecko z pierwszego związku. Mój obecny mąż – także. Czy dostaniemy wsparcie?

Tak. Otrzymają państwo świadczenia na dzieci, które z państwem zamieszkują.

Mam jednego syna, a partner dwie córki. Mieszkamy razem, ale nie mamy ślubu. Na które dzieci przysługuje świadczenie?

W tej sytuacji mamy do czynienia z dwiema niepełnymi rodzinami – matki z synem i ojca z dwiema córkami. Każdy z rodziców może wnioskować o świadczenie na własne dzieci. Świadczenie wychowawcze przysługuje więc na syna po spełnieniu kryterium dochodowego. Na obie córki, jeżeli będzie spełnione kryterium, lub na młodszą (bez tego warunku). Gdyby czytelnicy mieli wspólne dziecko, byłoby to już rodzina i świadczenie wychowawcze należałoby się wówczas na troje najmłodszych i na czwarte po spełnieniu kryterium dochodowego.

Córka skończyła właśnie 18 lat, ale nadal pozostaje na

naszym utrzymaniu, bo studiuje. Synek ma 6 lat. Czy otrzymamy świadczenie?

Świadczenie będzie przysługiwać, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekroczy 800 zł netto (lub 1200 zł netto w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym).

Adoptowaliśmy z żoną córkę, a trzy lata później urodził się nasz biologiczny syn. Czy przysługuje nam świadczenie na niego? Dzieci są niepełnoletnie.

Dzieci adoptowane są traktowane dokładnie tak samo jak biologiczne. Na drugie świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu, na starszą córkę po spełnieniu kryterium dochodowego.

Zarabiam 1200 zł, córka mieszka ze mną, ojciec opiekuje się nią w weekendy. Płaci 300 zł alimentów. Czy otrzymam 500 zł?

Tak. Z podanych informacji wynika, że spełnione jest kryterium dochodowe. 1200 zł plus 300 zł alimentów daje 1500 zł. Dzieląc tę kwotę przez dwie osoby (mama i córka), otrzymujemy 750 zł na osobę.

Mąż pracuje w Londynie, ja mieszkam z trójką dzieci w Polsce. Czy dostanę świadczenie na drugie i trzecie dziecko?

To zależy od tego, w jakiej wysokości mąż pobiera świadcze-

nie rodzinne w Wielkiej Brytanii. Jeśli jest niższe niż suma świadczeń w Polsce, otrzymają państwo stosowne wyrównanie.

Młodsza, 16-letnia córka urodziła dziecko. Mieszkamy razem. Czy mimo narodzin wnuka będzie nam przysługiwać świadczenie?

Świadczenie nadal będzie przysługiwać. Córka po spełnieniu kryterium dochodowego otrzyma świadczenie na swoje dziecko.

Mamy dwoje własnych dzieci i dwoje w ramach rodziny zastępczej. Na które z nich będzie przysługiwać 500 zł?

Na każde z dzieci w ramach rodziny zastępczej będzie przysługiwać niezależnie od dochodu dodatek w wysokości 500 zł. W przypadku dzieci biologicznych świadczenie wychowawcze będzie przysługiwać na drugie, niezależnie od dochodu, zaś na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Jako babcia jestem opiekunem prawnym trojga wnucząt. Czy otrzymam świadczenie, czy ma do niego prawo biologiczna matka?

Jeśli wnuki są niepełnoletnie, otrzyma pani po 500 zł na każde z nich. W tym przypadku liczymy tylko dochody dzieci. Biologiczna matka nie może wystąpić o te pieniądze.

Samotnie wychowuję syna, pobieram zasiłek rodzinny. Czy jeśli wystąpię o świadczenie wychowawcze, stracę do niego prawo?

Nie. Świadczenie wychowawcze nie będzie wliczane do dochodu przy ubieganiu się o inny rodzaj świadczenia zależny od kryterium dochodowego. Są to świadczenia z pomocy społecznej, z funduszu alimentacyjnego, stypendia dla uczniów i studentów, dodatki mieszkaniowe i świadczenia rodzinne. Rodziny, którym zostanie przyznane 500 zł na dziecko, nie utracą więc dotychczasowej pomocy finansowej z innych źródeł.

Czy jeżeli rodzina ma długi, to komornik będzie mógł pobrać należność z otrzymanego świadczenia?

Nie. Świadczenie wychowawcze nie będzie podlegało ani egzekucji sądowej, ani egzekucji administracyjnej.

Samotnie wychowuję niepełnoletnie dziecko. Mój dochód jest zmienny, ponieważ pracuję na umowę-zlecenie. Jak będzie wyliczane moje prawo do świadczenia?

Podstawą obliczenia będzie dochód z roku bazowego, tj. 2014. Jeśli okaże się nieaktualny ze względu na np. utratę wynagrodzenia w razie straty lub zmiany pracy albo zakończenia realizacji umowy-zlecenia, organ nie uwzględni utraconego dochodu, obliczając dochód rodziny. Oceną wszystkich występujących w indywidualnej sprawie

okoliczności, w tym ustalaniem sytuacji dochodowej dla potrzeb przyznania świadczenia wychowawczego, będą zajmowały się urzędy miast/gmin lub ośrodki pomocy społecznej właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się i to one w formie decyzji administracyjnej rozstrzygną będą, czy w konkretnej sprawie spełnione będą warunki ustawowe do przyznania świadczenia, w tym kryterium dochodowe na pierwsze dziecko.

Mamy czteroletnią córkę. Czy otrzymamy na nią świadczenie?

W przypadku jedyne lub pierwszego dziecka obowiązuje kryterium dochodowe. Po jego spełnieniu rodzice otrzymają świadczenie na dziecko.

Mam dwoje dzieci, z których jedno jest pełnoletnie. Czy otrzymam wsparcie na drugie?

Gdy pierwsze dziecko skończy 18 lat, drugie będzie traktowane jako pierwsze. Wówczas świadczenie na nie będzie przysługiwało po spełnieniu kryterium dochodowego. Pełnoletnie dziecko do ukończenia 25 lat, jeżeli pozostaje na utrzymaniu rodziców, jest liczone do składu rodziny przy ustalaniu dochodu. W rodzinie, w której jest dwoje rodziców i dwoje dzieci – niepełnoletnie oraz pełnoletnie pozostające na utrzymaniu – dochód rodziny dzielimy na cztery osoby.

Czy kobieta, która ma jedno dziecko ze związku nieformalnego, a drugie z formalnego, w którym teraz jest, otrzyma świadczenie?

Taka rodzina jest traktowana jako posiadająca jedno dziecko wspólne i jedno z innego związku, więc razem ma dwoje dzieci. Świadczenie na drugie dziecko będzie przysługiwać niezależnie od dochodu, a na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Wychowujemy z partnerem troje dzieci, syna z mojego poprzedniego związku, córkę partnera z innego związku i wspólną córkę. Na ile dzieci będzie nam przysługiwać wsparcie?

Gdy w związku jest jedno wspólne dziecko, a zarówno ojciec, jak i matka mają po jednym z poprzednich związków, to jest on traktowany jak rodzina z trójką dzieci (jeśli z nimi mieszkają) i otrzyma świadczenie na dwojkę, zaś na pierwsze po spełnieniu kryterium dochodowego.

Żyjemy w nieformalnym związku. Każde ma dwójkę własnych dzieci, ale nie mamy wspólnego. Czy możemy ubiegać się o świadczenie?

W takiej sytuacji można wnioskować o świadczenie na własne dzieci. Gdyby w związku było wspólne dziecko, wówczas traktowany jest on jak rodzina i przysługuje świadczenie na czworo dzieci niezależnie od dochodu, a na piąte po spełnieniu kryterium dochodowego.

Czy świadczenie wychowawcze

otrzymają samotni rodzice?

Do świadczenia wychowawczego mają prawo zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim, rodziny niepełne oraz rodzice pozostający w nieformalnych związkach. Rodziny niepełne obok świadczenia wychowawczego mogą też otrzymać świadczenia wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego lub specjalny dodatek z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Czy alimenty będą wliczane do obliczania dochodu na osobę przy ubieganiu się o świadczenie wychowawcze?

Tak. Kwota alimentów jest wliczana do dochodu, decydującego o obliczeniu prawa do świadczenia na pierwsze dziecko. Chodzi zarówno o alimenty płacone przez rodzica, jak i z Funduszu Alimentacyjnego. Natomiast świadczenie wychowawcze nie będzie liczone do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego ani świadczeń rodzinnych.

Czy do dochodu rodziny będą zaliczane obecne zarobki?

Nie. Przy składaniu wniosków w kwietniu 2016 r. będzie brany pod uwagę dochód z 2014 r. Dla rozliczających się przez PIT wystarczy złożenie wniosku o przyznanie świadczenia. Gmina sama to sprawdzi w urzędzie skarbowym i ZUS. Nie trzeba dołączać zaświadczenia o dochodach ani aktu urodzenia dziecka. W sytuacjach bardziej skomplikowanych gmina poprosi o dodatkowe dokumenty. Osoby, które nie rozliczają się na podstawie PIT, będą musiały przynieść zaświadczenie o dochodach. ©

Świadczenie wychowawcze. Kompendium wiedzy

- ⚡ Świadczenie wychowawcze otrzymają rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka.
- ⚡ Będzie przysługiwać do ukończenia przez dziecko 18 lat.
- ⚡ Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymają świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego: 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł, jeśli jest w niej wychowywane dziecko niepełnosprawne.
- ⚡ Na drugie i kolejne dziecko rodzice otrzymają świadczenie niezależnie od dochodu.
- ⚡ Pełnoletnie dziecko do ukończenia 25 lat liczy się do składu rodziny przy ustalaniu dochodu, jeżeli pozostaje na utrzymaniu rodziców.
- ⚡ 500 zł na każde dziecko niezależnie od dochodu dostaną także rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego.
- ⚡ Świadczenie wychowawcze będzie wypłacał urząd miasta, gminy, ośrodek pomocy społecznej lub centra do realizacji świadczeń społecznych.
- ⚡ Wniosek trzeba będzie składać co roku w miejscu zamieszkania. Można to będzie zrobić przez internet, za pośrednictwem poczty lub w gminie. E-wniosek o świadczenie wychowawcze będzie można złożyć za pomocą portalu empatia.mrpips.gov.pl, PUE ZUS oraz bankowości elektronicznej.
- ⚡ Dochód rodziny będzie ustalany tylko przy ubieganiu się o świadczenie na pierwsze lub jedyne dziecko. Dotyczy to rodzin, które mają jedno dziecko, jak i rodzin z większą liczbą dzieci. Do wniosku trzeba będzie dołączyć:
  - oświadczenie o dochodach innych niż podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
  - w przypadku rolników – oświadczenie o wielkości gospodarstwa rolnego,
  - w przypadku osoby samotnie wychowującej dziecko – dokumenty dotyczące zasądzonych alimentów,
  - w przypadku cudzoziemców – określone zezwolenia na pobyt i pracę w Polsce,
  - w przypadku rodziców adopcyjnych – dokumenty dotyczące przysposobienia.
- ⚡ Do dochodu wlicza się alimenty od drugiego rodzica, a także z Funduszu Alimentacyjnego.
- ⚡ Samorząd sam będzie weryfikować, czy dane są prawdziwe.
- ⚡ Jeśli wniosek zostanie złożony w ciągu pierwszych 3 miesięcy, rodzice dostaną wyrównanie wstecz. Jeśli wniosek złożymy do końca czerwca 2016 r., dodatek będzie wypłacany z wyrównaniem od kwietnia.
- ⚡ W kolejnych miesiącach świadczenie będzie wypłacane od miesiąca, w którym rodzice złożą wniosek.
- ⚡ Na początku samorząd będzie miał trzy miesiące na wydanie decyzji i wypłatę świadczenia.
- ⚡ W pierwszym okresie świadczenie wychowawcze będzie przyznawane na okres od kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r. Dzięki temu rodzice nie będą musieli składać dwóch wniosków w 2016 r., kiedy program wchodzi w życie.
- ⚡ W kolejnych latach świadczenie będzie przyznawane na 12 miesięcy – od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.
- ⚡ Pieniądze będą wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przelewem na konto lub gotówką.
- ⚡ Świadczenie wychowawcze nie będzie wliczane do dochodu przy ustalaniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego lub stypendiów dla uczniów i studentów.